

Borcolt. in Comment. in conuetud. feud. c. 3. num. 26. in fi. & num. 44. Cardinal. Zabarel in d. capit. potuit de locat. Graff. li. 2. rec. pt. sen. en. cap. 3. uerb. feudum quaestio. 6. Vilalob. in communib. opin. littera F. num. 24. Bertachinus in suo repertor. uerb. feudatarius. Gribald. in communib. opin. sub litt. F. uerb. feudum, in princip. Rosenthal. in

Est communis opinio, ut dicit Alex. cons. 9. nu. 3. lib. 3. quem refert Marsil. singul. 446. magna profecto. & Cassador. de cis. 2. de iureiur. nu. 6. licet in lib. meo ambo illum corrupte sub alio numero allegent. Hic etiam dicit esse communem Deici. in Authent. qui rem, nu. 7. C. de sacrosan. Eccles. & cons. 138. nu. 5. Curt. iun. de feud. in 4. parte. in 23. caus. priuatio-

nis feudi, in quarta limitatio. ne. Iason in praludij's feudorum, nu. 57. & seq. Hic enim causa priuationis non est a iure posita in uasallo. Cum ergo ita non sit iure cautum, neque nos id dicere debemus. Est enim feudum de sui natura concessio gratiosa, & species beneficij, quod his caducitatis regulis recipientem non astringit.

tract. iuris feud. c. 10. conclus. 34. & Fachin. libr. 7. controuerf. iur. c. 87. ubi dissentientium argumenta resoluit. Harprec. c. Marsil. Adde eundem Matf. sing. 95. contractus censualis, alleg. tex. cum gloss. in cap. constitutus, de relig. domib. & not. Bart. in l. 1. §. 1. ff. de public. & Bald. in tit. de pac. Conflan. uer. persoluere fictu. Gouean.

QV AESTIO LII.

S V M M A R I A.

Ex Caro.

1 Vasallus non alens dominum an priuetur feudo.

A D D I T I O N E S.

1 N unquid uasallus non prestans alimenta domino egeno, & c. An, & quatenus uasallus dominum in opem alere, uel incarcerationum remittere teneatur, obertim explicatum est supra ad q. 23. & 24. Harprec.

2 Captiuitate existente. Si uasallus dominum iuum ab hostibus, uel latruculis captum non redemerit, feudum suum amittit, argument. Nouell. 115. cap. 3. §. si unum, 13. iuncto tit. 24. §. 2. uersicul. praedicti modis libr. 1. F. Quod tamen ita demum uerum putatur, si dominus captus ab hostibus, uel latruculis se proprio ere, sine proprijs nummijs, uel non abique maxima diminutione bonorum & patrimonij sui, uel nullo modo se ab hostibus redimere

QV AEST. LII.

1 Q uero, nunquid uasallus non prestans alimenta domino egeno, uel eum in car-

possit. Secus autem est, si dominus habeat patrimonium sufficienti ad redimendum se ab hostibus, uel latruculis. Tunc enim uasallus ad redimendum ipsum nihil contribuere tenetur. Nam dominus, in necessitate constitutus, prius a se ipso incipere, & burfas suas euacuare, nec aliter, quam in subsidium, a uasallo suo quid exigere debet. Ita notant, Cynus, Alberic. de Rosat. & Balduus in l. nemine, 11. C. de sacrosanct. Eccles. Guido. Pap. decision. Delph. quaest. 113. & 551. in fin. & singul. 13. Praeposit. in pralud. feud. nume. 79. Socin iun. consilio 98. numer. 10. & 11. lib. 3. hosque referens Schrader in tractat. feud. parte 9. capit. 8. numer. 8. Quibus addantur Vvesenbc. de feud. capit. 10. num. 8. Schneidevvin. de feud. part. 5. nu. 121. & Paulus Berens disput. feud. 7. th. 80. Harprec.

2 Et quid si habeat feudum a pluribus, delinquat tantum contra unum.

Ex Additionibus.

1 Vasallus, contra iuramentum fidelitatis delinquens, feudo priuatur. 2 Nisi dominus feudi prius peccauerit contra contenta fidelitatis.

QV AESTIO LIII.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

1 Vasallus faciens contra iuramentum fidelitatis priuatur feudo.

A D D I T I O N E S.

1 F idelitatis. Quid si ultra 150. annos recepit iuramentum a subditis, quod postea per annos 100. non est petitum, nec praestitum, nunquid prescribatur, ut uasalli non teneantur? vide per Bald. consil. 518. Hic cadit alia dubitatio, utrum in sacramento fidelitatis comprehendatur aliud, quam illud quod habetur in capit. 5. tit. de forma fide, ac in capit. 1. de noua form. fid. per lac. in suis quaestio. feud. lib. quaest. 39. Et an possit praestari per procuratorem? quod non, & quare? vide per eundem ibi quaest. 25. qui in hoc fuit sibi parum contentans. Giach.

QV AEST. LIII.

1 T ras, quod uasallus, qui delinquendo facit contra contenta in iuramento a fi-

Facit contra contenta in iuramento fidelitatis. Vasallus, contra iuramentum fidelitatis, & eius contenta peccans, feudo cadit. Ita, teste hic Claro, Doctores communiter tenent, Bald. Aluarott. Praeposit. & Schenck. in capit. 1. de form. fidelit. Petr. Rauen. in capit. 1. §. illud enim in fine. Quae fuit prima causa benefic. amittit. Schrader. in tract. feud. part. 9. cap. 9. nu. 12. caus. 43. Petrus Iacob. de pract. aur. libellor. rubr. 59. numer. 16. & 40. Ioan. Petr. Ferrar. in form. libell. quo agitur ad reuocat. feud. §. nec superstitibus, nume. 24. caus. 8. Aym. Crauetta. in tract. de antiquit. temp. part. 4. §. transeo nunc ad quartam, & c. num. 155. Henricus a Rosenthal. in tract. iuris feud. c. 10. concl. 15. numer. 1. alijq; ab eo congesti. Quod

1 Quod tamen non procedere uideatur, si dominus feudi prius deliquerit contra fidelitatem reciprocam uasallo debitam. Tunc enim uasallus postea delinquens contra capitula fidelitatis feudo priuari nequit. Gloss. penult. in c. 1. §. fin. de nou.

Alexan. consil. 18. num. 16. lib. 6. Modo uasallus habens rem in feudum a pluribus, delinquit contra unum ex dominis. Quero, an cadat in totum a feudo, an autem pro parte tantum? Respondeo quod cadit pro parte tantum. Ita colligitur ex text. in capit. 1. de uas-

fallo, qui contra constitutionem Lorbar. & c. & ita communiter dicitur, ut ait Alexand. in l. communis, numero decimo ff. de in ius uocand. Videtur enim solum pro parte deliquisse, ex quo eum tantum offendit, quem pro parte delinquit in dominum recognoscit: & ideo ubi teneret feudum a pluribus in solidum, res non transiret sine difficultate.

form. fidelit. eamque citans Schrader. d. part. 9. cap. 9. nu. 14. uerb. tertio hac conclusio, & c. Harp.

QV AESTIO LIV.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

1 Vasallus an possit feudo priuari propter amicitiam contractam cum inimicis domini.

A D D I T I O N E S.

1 A n uasallus possit priuari propter amicitiam contractam. Si uasallus cum hoste, alijque inimicis domini contraxerit amicitiam, in perniciem, siue damnum, odium, aut contemptum domini, feudum merito amittit, per textum in tit. 57. lib. 2. F.

QV AEST. LIV.

1 Q uero, an uasallus possit priuari propter amicitiam contractam cum inimicis domini? Respon. quod sic. Ita dicit gloss. in cap. 1. in uerbo, Concubuerit, quib. mod. feud. amitt. & in l. 1. §. cum patronus. in uerbo, Cum inimicis. ff. de offic. praefect. urb. quas gloss. sequuntur commun. DD. ut ait Gratus consil. 1. numer. 81. lib. 1. Non enim uidetur domino fidelis, qui cum eius inimicis amicitiam contrahit. Hanc tamen conclusionem in-

Et, post Clarum nostrum, aliosque notant Ludolphus Schrader. in tract. feud. part. 9. cap. 5. nu. 23. & seqq. Z. in Epitom. feud. par. 10. nu. 32. Borchoit. in Commentar. in consuetud. feud. capit. 8. nu. 121. & seqq. 568. becc. part. 12. num. 43. & seqq. Schneidevvin. de feud. par. 8. nu. 55. cum seqq. In trigliol. in cent. feud. q. 89. nu. 71. Roland. a Valle consil. 1. num. 81. & seqq. 102. nu. 14. & seqq. Soarez. in thesaur. commun. opin. lit. F. nu. 79. & seqq. Vulteius lib. 1. de feud. cap. 11. nu. 29. Mozz. ex quib. caus. feud. amitt. num. 66. & Henricus a Rosenthal. in tract. iuris feud. cap. 10. conclus. 12. num. 14. Ceterum si in dubio uasallus in domini offensionem, & perniciem sese aggregasse ad amicitiam hostis, alteriusue inimici domini sui, haud praesumitur: sed huius rei probatio domino

incumbit. Est etenim amicitiam res per se honesta, argu. latae culpa, 233. §. 1. ff. de uerb. significat. ac proinde ad facta turpia se non extendit, l. filius, 15. ff. de conditionib. institut. Atque ita tenent Andr. de Ifern. Aluarott. & Praeposit. in l. si capitanei, quibus mod. feud. amitt. Iacobin. de S. Georg. in tractat. de feud. in uerb. Dictique uasalli premisserunt, num. 14. Albert. Brunus consil. 114. nu. 325 hosque allegas Schrader. d. par. 9. cap. 5. num. 26. Quibus accedit quoque D. Collega Bocerus class. 5. disput. 20. th. 31. edit. 2. ubi disertiates citat Matthaeum de Afflict. ad tit. 24. §. porro si dominum, lib. 2. F. num. 21. Socin. iunior, consil. 134. nu. 36. lib. 3. & Menochium d. consil. 102. nu. 11. & 12. lib. 1. Harprec. b Quod sic. Ad idem adde etiam per Iacob. de S. Georg. in suis quaest. feud. dalib. q. 15. nu. 23. ubi tamen hoc limitat, nisi uasallus ita fecisset iusto timore motus: nam tunc excusatur, ut per eum. Item ad excusationem uide per Rol. consil. 1. uol. 3. in 2. cap. per totum, ubi tamen nu. 82. & 83. declarat, feudo uasallum priuari ob amicitiam constatam cum inimico domini, si sit contracta amicitia in perniciam, seu damnum domini, alias secus. Adde, ut per Afflict. decis. 39. nu. 28. Giach.

QV AESTIO LV.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

1 Vasallus relinquens dominum in praelio an priuetur feudo.

Ex Additionibus.

1 Vasallus relinquens dominum in praelio, non lethaliter uulneratum, feudum perdit. 2 Penitentia uasallum non excusat. 3 Miles punitur, qui agmen excessit, uel arma amisit. 4 Pena delicti ex penitentia delinquentis non remittitur.

ADDITIONES.

Vasallus relinquens. Et quod vasallus teneatur sequi domino in bello, si vult esse saluus, siue moueat bellum, siue moueat sibi illicite, vide per Roland. conf. 48. num. 42. 43. volum. 4. Giach.

An vasallus relinquens dominum in prelio, priuetur feudo. Quod si vasallus, dominum in prelio seu acie periclitatem, non lethaliter vulneratum, deserens, feudo multetur, relucet ex tit. 5. in princip. & tit. 21. §. vltim. lib. 1. F. tit. 24. §. item qui dominum, 2. & tit. 57. lib. 2. F. Idque adeo verum esse creditur: vt, etiam si post fugam penitentia ductus statim ad dominum reuertatur, nihilominus feudo priuetur. Tum quia feudorum placita ob id solum feudo priuant vasallum, quod hic dominum suum in bello dimisit, d. tit. 5. in princip. & d. tit. 21. §. vltim. lib. 1. F. cum

QUEST. LV.

Quaero, an vasallus relinquens dominum in prelio, priuetur feudo? Resp. quod sic, si dominus non sit mortuus, nec ad mortem vulneratus. Tex. est in cap. 1. in princip. quib. mod. feud. amitt. tenetur. n. vasallus dominum adiunare, dixi supra quest. 21.

similib. modo allegatis. Tum quia illo ipso momento, quo a feudo vasallus, periculum imminere domino potuit. Tum quia punitur miles, qui duntaxat agmen excessit. l. 3. §. sed qui agmen, 16. ff. de re milit. quique saltem arma in bello amisit, vel alienauit, d. l. 3. §. miles, qui, 13. ff. eod. Tum quia nemo suum peccato penitentia sua nocens esse desinit, l. quid si fugitiuus, 17. §. 1. ff. de aedilit. edict. Tum quod denique quia poena delicti ex penitentia delinquentis non remittitur, l. qui ea mente, 65. ff. de furt. l. penult. ff. vi bonor. raptor. Atque his argumentis hanc sententiam defendunt Martinus Laudens. ad d. tit. 5. lib. 1. F. Curtius iun. in tract. de feud. part. 4. num. 12. Sonsbeccius in Commentar. in vltus feud. part. 12. numer. 14. D. Bocer. class. 5. disput. 20. th. 115. sub littera C. Mozz. ex quib. caus. feud. amitt. num. 87. Vult. lib. 1. de feud. cap. 11. num. 19. & Berens disput. feud. th. 70. & seq. Harprec.

QUESTIO LVI.

SVMARIA.

Vasallus deteriorans rem feudalem, an possit feudo priuari.

ADDITIONES.

Vasallus. Adde videndum per Roland. confil. 40. per totum, volumine quarto. Giach.

Vasallus notabiliter abutatur re feudali. Ad hoc, vt causa deteriorationis feudi suo exuatur vasallus, duo praecipue circumstantiae requiruntur. Prius est, vt dolo malo, vel culpa sita reum feudalem fecerit deteriorem, per tit. 21. de feudo sine culpa non amittit. tit. 22. §. vltim. ibi, nisi coacta culpa, lib. 1. F. tit. 22. in princip. ibi, cum in culpam incidisse, tit. 24. §. praeterea, versic. quod si non fecerit dolo, vel negligentia sua, tit. 2. §. vltim. lib. 2. F. Bal. & Dec. in auth. qui reus, C. de sacrosanct. Eccles. l. ason. cof. 17. lib. 1. Schrader. in tract. feud. par. 9. capit. 6. num. 68. Alterum, vt deterioratio illa insignis, adeoque notabilis quantitatis fuerit, d. tit. 24. §. praeterea, ibi, grandem iactu-

QUEST. LVI.

Quaero, si vasallus notabiliter abutatur re feudali, illam deteriorando, nunquid erit sufficiens causa, vt possit feudo priuari? Respond. quod sic. Et ita tenent omnes, vt dicit Molin. in consuetud. Paris. feud. §. 80. num. 166. moti exemplo emphyteutis, qui propter deteriorationem potest a re emphyteutica expelli. Hec tamen conclusio nunquam mihi placuit, quia argumentum de emphyteuta ad vasallum

ram, & §. item si delator, ibi, graue dispendium, & §. denique vers. si vero, ibi, grauer deliquerit, & graue quid commiserit, & tit. 23. in princip. vers. de illa, ibi, egregiae ingratitudinis causa, lib. 2. F. Borcholt. in Commentar. in consuetud. feud. cap. 3. num. 33. Schneidev vin. de feud. par. 8. cap. 1. num. 31. Schrader. d. part. 9. cap. 6. num. 66. Vultcius lib. 1. de feud. cap. 1. num. 39. Bocer. class. 5. disput. 20. th. 64. edit. 2. Roland. pra in quest. 51. ideo nisi vasallus dissiparet, vel dilapidaret maiorem, vel meliorem partem rei feudalis, tenerem, quod non posset feudo priuari. Est enim feudum quasi donatio, saltem respectu vltimis dominij, merito non debet esse in consideratione etiam notabile detrimentum, quod vasallus faciat in re feudali, citra tamen praerudicium ipsius directi dominij.

non procedit ad instigendam poenam priuationis, vt dicunt omnes DD. per me allegati, supra in quest. 51. ideo nisi vasallus dissiparet, vel dilapidaret maiorem, vel meliorem partem rei feudalis, tenerem, quod non posset feudo priuari. Est enim feudum quasi donatio, saltem respectu vltimis dominij, merito non debet esse in consideratione etiam notabile detrimentum, quod vasallus faciat in re feudali, citra tamen praerudicium ipsius directi dominij.

78. holsque citans Borcholt. dict. capitulo tertio numero trigemotertio. Harprec.

QUESTIO LVII.

SVMARIA.

Vasallus sciens imminere periculum domino, si eum non certiorauerit, a feudo cadat.

Vasallus sciens imminere periculum domino, si eum non certiorauerit, a feudo cadat.

ADDITIONES.

Vasallus. Hic scias, quod vasallus sciens domino imminere magnum periculum, & ei non praestans auxilium,

QUEST. LVII.

Quaero, nunquid vasallus sciens imminere periculum domino, siue circa personam, siue circa grauem ia-

tiorauerit, an cadat a feudo. 2. Et quid si non potuit illum certiorare. 3. Et quid si potuit obuiare periculo domini, & non fecit.

An vasallus sciens imminere periculum domino, si eum non certiorauerit, a feudo cadat. 2. Et quid, si potuit obuiare periculo domini, & non fecit.

Etiam bonorum, si dominum non certiorauerit, possit feudo priuari? Respo. quod sic. Et de hoc est text. expressus in cap. 1. §. praeterea, quae fuerit pri. cau. benef. amit.

ad quod tenetur ex iuramento fidelitatis, dicitur esse in mota, per Mariu. Anguissol. consil. 27. sub num. 6. Et de vasallo conficio de morte domini sui vel de turbatione ciuitatis

ris sua, vel de alio commisso in ciuitate sua, quod puniatur poena vltimi supplicii, & in confiscatione bonorum, ob non reuelationem, quando tamen coniuurationem probare poterat, alias non vide per Rolan. plenè in conf. 88. vol. 2. Giach.

Nunquid vasallus sciens imminere periculum domini, potuit certiorare, & non fecit, alias autem si non potuit dominum certiorare, non est puniendus. Ita colligitur ex presse ex verbis illius textus, dum dicit, quam citius potest. Et ita concludit gl. ibi, in verbo, Certiorare, quam dicit esse communiter approbatam Curt. de feud. in dist. quarta parte, in 26. causa, versic. Secundo liuita. valde enim iniquum esset, vt pro eo, quod quis absque culpa facere omisit, puniretur.

Sed quid si tunc quidem cum sciuit, non potuit certiorare, postea vero potuit facere resistentiam, & obuiare hu-

Et non fecit. Si vasallus dominum certiorare reddere nequeat, periculo tamen illi obuiare possit, non autem obstat, eo casu etiam vasallum feudo priuandum esse, vltra Clarum nostrum, discretè scribunt Sonsbeccius, & Vultcius locis allegatis. Huc que accommodari poterunt, quae annotauimus ad §. item lex Cornel. de ficarijs, §. Institut. de public. iudic. numer. 133. & seqq. Harpr.

Non teneatur obuiare delicto. Adde Ioan. Igneum in l. 1. §. serui, ff. de iur. iur. in d. 26. causa, in fin. videtur enim quodammodo consentire delicto, qui cum posset delinquere volenti resistere, non resistit. Et licet regulariter quis non teneatur obuiare delicto, tamen quando id commodè facere potest, & sine sui periculo, vtique tenetur, vt dixi infra lib. 5. §. fin. q. 87. versic. dictum est. & in proposito huius conclusionis videnda sunt, quae dixi in ead. questione octuagesima prima circa princip.

QUESTIO LVIII.

SVMARIA.

Vasallus occidens seipsum an feudo priuetur.

ADDITIONES.

Nunquid vasallus occidens se ipsum priuatur feudo. Quod si vasallus, si sibi manus violentas inferens feudum non amittit.

Quaero, nunquid vasallus occidens seipsum priuetur feudo? Respon. quod no. Ita determinat Bald. in cap. 1. quib. mod. feud. amit. prout illud refert Iacob. de feud. in verbo. Dicitur vasalli promissum.

Ex Additionibus.

Vasallus, sibi manus violentas inferens feudum non amittit. 2. Pena mortuo regulariter inferri non potest.

Bald. ab eo hic laudat, docent, Aluar. nu. 5. Laudens n. 3. in fin. Praeposit. nu. 3. in fin. Afflict. n. 5. & Balzar. nu. 17. in c. 1. Anille qui interfecit fratrem dominis, & c. Eadem de re videantur Sons-

serunt el. 1. nu. 19. vbi dicit, quod ceteri Doctores eum sequuntur. Est enim hoc delictum vasalli nullo modo concernens offensionem domini, merito propter illud non debet vasallus, neque eius haeres feudo priuari.

QUESTIO LIX.

SVMARIA.

Vasallus an possit priuari feudo sine causa. 2. Vasallus negans tenere feudum a domino, illud amittit.

ADDITIONES.

In causa. Adde, & vide per Rolan. cof. 13. vbi dicit n. 136. istud procedere de ordinaria Principis potestate, non autem de absoluta, secundum quae Imperator haud ligatur. Giach.

Et quid si neget tantum partem, an cadat a toto. 4. Et quid si simpliciter negauit narrata, prout narratur. Ex Additionibus.

Vasallus non nisi iusta ex causa feudum amittit. 2. An, & quatenus Princeps alicuius sui auferre possit, remissum. 3. Vasallus sciens negans feudum, eo priuatur. 4. Et quid, si neget saltem partem feudi.

Cum enim vasallus sit vltimus dominus feudi, non potest Princeps, etiam Imperator, illud dominum sine causa ei auferre, tanto magis cum feudum sit contractus, & secundum communes regulas Princeps ex contractu obligetur, sicut priuatus.

An vasallus possit feudo priuari sine causa. Vasallum non nisi iusta ex causa feudo priuandum esse constat ex c. 1. de feu. sine culpa non amittit. tit. 2. cap. 1. de natura feud. tit. 7. cap. 1. in princip. quo temp. mil. inue. sit. pet. deb. tit. 22. l. 1. F. Ro.